

I. INLEIDING

In 1958, al vrij gauw na het verschijnen van *V a k t a a l*, vatte ik het plan op de klompenmakers nog éénmaal, nu met geheel andere bedoelingen en op een heel andere manier, aan de tand te voelen. Bij mijn naspeuringen tot dan toe was gebleken, dat er tal van tegenstellingen en lokale variaties bestaan in hun terminologie, niet minder dan in hun instrumentarium. Mijn proefschrift had aan een mogelijk geografisch patroon in dezen niet de nodige aandacht besteed; het kon dat trouwens ook niet doen, omdat de wenselijkheid pas uit het voltooide onderzoek aan het daglicht kon treden.

V a k t a a l gaf nog wel in een afsluitend hoofdstuk een reeks kaarten. Ik was dus al met het tweede boek bezig, toen het eerste nog niet rond was. Of beter gezegd: het eerste werd niet rond. Het was niet meer dan een oriëntering in het materiaal, die geen andere functie had — achteraf bezien, want indertijd zag ik mijn onderzoek als van lexiconografische aard — dan duidelijk te maken hoe eigenlijk een op de stof gericht onderzoek zich zou hebben te voltrekken. Wat mij, toen het geraamte van *V a k t a a l* voor mij lag, voor de geest kwam was een taal- en zaakgeografische studie van een beperkt aantal elementen uit de Nederlandse en Vlaamse klomperij. In een van de toegevoegde stellingen (III) kreeg die illusie haar formulering; de kaarten in het boek kunnen gezien worden als een poging om haar met een soort coup de force te verwezenlijken. Het beeld dat zij boden bevredigde echter niet. Toen de rok weer in de kast hing, stelde ik een vragenlijst op, die de Dialectencommissie bereid bleek in Nederland te verspreiden. Voor het onderzoek in Zuid-Nederland werd de medewerking verkregen van de hoogleraren Dr. J. L. Pauwels te Leuven en Dr. P. de Keyser te Gent. Hun inspanningen hebben een groot aantal voortreffelijk ingevulde vragenlijsten tot resultaat gehad. Zij hebben de schrijver van deze *Kleine Atlas* tot grote dankbaarheid verplicht.

Vragenlijst 29 (1957) van de Dialectencommissie was toegezonden aan alle correspondenten van het Dialectenbureau. In een bijgesloten gestencilde lijst met adressen van Nederlandse klompenmakers — deze had ik al in 1949 van de Vakgroep Klompenindustrie gekregen — konden zij zoeken naar een geschikte zegsman in hun omgeving. Lijst 29a (1958) werd slechts gestuurd aan die correspondenten die de